

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:

1 évre 7 korona.
Fél évre 3.50
Egyes szám 8 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. Tibor Dezső.**

Szerkesztő: **Csernyei Mór.**

==== Megjelenik minden vasárnap. ====

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.

Városunk egészségügyi állapota.

Legdrágább kincsünk az egészségünk. Legdrágább kincs, amit csak akkor becsülünk, ha nincs. A legtöbb visszaélést ezen a téren tapasztalunk. Messze mögötte maradunk a civilizált nyugati államoknak. Ott a gazdasági fejlődést a nép egészséges szervezete, ennek ápolása és fentartása előzte meg. Mit ér a gazdagság, ha nincs erős, egészséges nemzedék, mely a gazdagságot értékesíteni tudná?!

Parlagon hever ilyen viszonyok között a kincs, a vagyon. Értéke csökken.

Mikor városunk környékét még a Bara és Limán mocsara „koszorúzták”, már akkor rámutatott e sorok írója erre a veszedelmes bacilus — telepre. Intézkedtek. A mocsarak lecsapoltattak és ma gyárak kéményei hirdetik ott az iparfejlődését, ahol még néhány évvel ezelőtt a pestises bűz elriasztója volt az embereknek. *A mocsár-lecsapolással tehát sok hasznosat alkotott a város.* A még be nem épített területeken szántóföldek és rétek vannak, melyeknek termelési képessége városunk egyéb jólétét is gyarapítja. A város külső környéke egészségesebb tétettet.

Sok anyagi áldozattal ugyan, de a város elérte a célját.

A város belső területe az utcák aszfalt burkolatával szintén a modern városok

mintájára, az egészség követelményeinek megfelelőleg, olyan állapotba helyeztetett, mely a portól és az utcai szennytől megtisztította a várost. A tisztaság fentartására elég gondot fordítanak, de itt megállapodni nem szabad. A tisztaságra az udvarokban és a szállodákban is nagy gondot kell fordítani. A tisztaság már fél egészség. Ezért különösen a nagyobb bérházakat kell időnkint alaposan megvizsgálni és azt a háztulajdonost, ki házában a tisztaságra nem ügyeltet, szigorúan meg kell büntetni. A szemetet hetenkint nem egyszer hanem a szükséghez mérten többször is ki kell hoztatni. Ezt a munkát a hajnali órákban kell végeztetni. Különösen a nyáron kell erre nagy gondot fordítani.

Azután meg ivóvízről is gondoskodnunk kell. Ha a vízvezetési munkálatok ugy technikai okokból valamint a szerencsétlen talajviszonyok folytán, egyhamar meg nem valósulhatnak, akkor a városi hatóságnak kötelessége a város külső részeiben kellő mennyiségű ártézi kutat létesíteni, hogy a szegényebb néposztálynak elegendő jó ivóvíz jusson. Igazán elszomorító, hogy nem tudunk már ebben a kérdésben valami eredményt produkálni. Azzal szoktak elő állani, hogy nincs elegendő pénz a vízvezeték létesítésére. Ez sajnos így van, ezért nem is forszírozható ezen dolog, de néhány

ártézi kút fúrásához csak van elegendő anyagi erőnk?

Ha ez meglesz, akkor Ujvidéken az egészségügyi viszonyok örvendetesen megváltoznak, de addig tifusz és más ragadós betegség mindig köztünk kísért.

A ragadós betegségek felléptekor, ha még nem is járványosak, a beteget azonnal a kórházba kellene szállítani, hogy kellő ápolás mellett hamar meggyógyuljon és távoltartható a beteg a még egészséges környezetből. Senki más a beteggel nem érintkezik, mint az orvos és betegápoló és így a betegség tovaterjedése megakadályoztatik. Ujvidék kieszközölheti azt, hogy a belügyminister elrendeli ezen intézkedést, ha nem is járványszerűen lépnek fel a betegségek.

Ezek volnának a főbb passzusok a melyekre a fentiekben rámutattunk.

A kisebbekkel, melyek szintén nagy fontosságúak, szintén foglalkoznunk kell.

Ilyen a sok között az iskola hyginiája.

A laikus előtt közömbös az iskola hyginiája pedig de sokat lehetne itt még javítani, amit egy szuszra elmondani nem lehet.

Első kelleke minden iskolának, ha az egészségügyi követelményeinek megfelelőni akar, hogy iskolaorvosról gondoskodjék.

TÁRCA.

Levelek.

Másolta: **Boros J. Mihály.**

Az „Ujvidéki Napló” eredeti tárcája.

(Folytatás.)

II.

Önagsága Goda Istvánné úrnő saját kezébe Széplak.

Imádott angyalom végre, megoldottam a gordiusi csomót s az egész eltűnési tervezetem kétszen van. Tudom, nem fogod visszautasítani a te „Kis hamis”-od utolsó ajánlatát „aki nélkül tovább egy pillanatig sem élhetnél”.

Áthelyeztem ma vettem azon megjegyzéssel, hogy egy héten belül Brodban legyek. Habozásnak drágám nincs helye. Magam kértem, többé vissza nem szivhatom. Te töled függ tehát, hogy tovább is végigszenvedjed kiálhatatlan „vén medvéd féltékenységi jeleneteit avagy boldoggá tégy engem s tudom magad is.

A közvéleménytől ne félj édesem.

Száz világ ellen is megvédene kardom, ha ferde szemet vetne reád.

Meg aztán idegen környezetbe jövünk, ahol boldog fiatal párnak néznek majd minket, (ugye azok is leszünk?) „vén medvéd” meg hadd pezsgjen ameddig neki tetszik. Legfőlegb megüti a —

Készülődj tehát. Szerdán este 10 órakor a kert hátsó ajtajánál várlak automobilommal s illaberek — kacagunk. De ha „vén medvéd” előbb találna haza — vetődni, a te kis okos fejed majd talál módot valahogyan ágyba riasztani az öreget. Milyen aranyos is lesz ami életünk.

Tudom megteszed, kedvünkért nem ölöd meg boldogságunkat.

Milliószor pusziz a te érted epedő

Flórisod, cs. és kir. főhadnagy.

U. i. Csak jól kendőzd fel magad Édesem, mert hűvösödik az idő. Egy kis pezsgőt is ihaszt az ut előtt; az jó meleget tart. Boszankodjék az öreg, hogy üveget is bontottál. Pá!

III

Nagyságos Karvalyi Karvaly Ferenc úrnak

Magyar kir. szállodás,

Bpest.

Kedves férjelölt uram levelét én vettem barátja helyett. Ó szegény nagyon el van foglalva a gyérral, nem ilhet örökösen kis bolondja szok-

nyáján. Arra meg épen nem gondol, hogy valaki „privát” megrendeléseket is tegyen nála,

Hát mondhatom praktikusnak akar magának asszonyt szerezni. És ha ez azt találna szemébe vágni, maga csunya-rossz ember nem megyek magához, mert gonosz módon akar hozzám jutni, engem meg sem kérdezve vajon beleegyezem-e?

No, ne ijedjen meg, nem teszem. Tudja, ha, már így áll a dolog, bevallhatom, hogy eddig is szerettem — egy kicsit.

De ez a férfias eljárása egész elragadott. Maga igazán párosnak termett s kijelentem megkérdezése nélkül, hogy elmegyek magához.

Csak hogy van a dolognak egy kis bibije.

Azt hiszi, hogy a maga agyafurt érvelései meggyőzik az én uracskámat? Vagy talán a kereskedőre vélt benne hatni?

Nagyon téved! Ennél az esetnél Kedves barátom a férj toladodik előtérbe, még pedig a féltékenységtől elvakított Ottello! Akkor azután jaj valamelyiküknek, ha nem mindkettőjüknek. Férjem uramnak Fodor volt ám a vivőmestere. Tudom, maga se bujna, medve módjára, a lisztes zsákba.

Brr! Én irtózom a vértől. Nem akarnék

Minden intézetnek legyen meg az orvosa. Ez majd felügyel az iskola egészségére és rendben tartja az iskolát. **ORVOS.**

Tanügy.

Bírálat egy bírálatra.

Az új népoktatásügyi tanterv a nemzetiségi iskolákra nehéz, de hazafias missiót bizott. Kijelöli a helyes utat, melyen haladniok kell, hogy a magyar állameszmének sikeresen megfelelni tudjanak. A szerb tanítóság szívesen fogadta ezen kijelölt irányt mert mint igazi néppnevelőkhöz illik — a magyar nemzettel összeolvadni óhajtanak. Ezen cél elérésére első sorban szükséges, hogy szerb testvéreink ismerjék meg a magyar nemzet történetét és alkotmányát, mert ennek tudása nélkül tévesek maradnak a felfogások a legsarkalatosabb és legelemibb állampolgári kötelességekről. Petrovics György szerb elemi iskolai tanító iparkodott „Magyarok története és a magyar alkotmánytan” című könyvében e hiányt pótolni, mert ilyen könyv magyar- és szerb nyelven még eddig nem írodott. A könyvet egy magát Mirkovics Gergelynek nevező tanító bírálta a „Skolszki Glasznik” pedagogiai szaklapban. Sajnos hogy akad e hazában olyan tanító, ki a mások buzgó törekvését lekicsinyli. Természetesen hibát találni még a legtökéletesebb munkálatban is lehet, de egyáltalában haszna vehetetlennek mondani Petrovics munkáját nem szabad. Ez a rosszakaratnál is több,

olyan ember asszonya lenni akit megöltek, akarom mondani vért ontott.

Van nekem egy kis házi tanácsadó egy gonosz kis manó, amelyik már is kíségetett a bajomból.

Találja ki hogyan?

Eltépem a levelet! . . . Nem, mert mást írna helyébe. Meg aztán, mint emlitem én . . . én magát, szeretem.

Hanem nem bánom, feláldozom szerelmemért becsülete s szerdán este bucsut nem véve a kapufélfájától sem, magához utazom.

Igen beköltözöm a lakásába, aztán tegyen velem amit akar. Szeressen, vagy üssön — verjen csak magával lakhassam.

Mi ebben a ráció? Az kedves barátocskám, hogy a maga barátja, az én férjem — uram erre titkon felkeres majd — üzleti ügyben, egy ideig „szülőimnél telek” s aztán becsületét megmentendő szép csendesen válik tőlem . . .

Aztán!

Ugy-e nem a legutolsó idea? Azután, ha tetszik volt urascskámat kedves barátunkül fogadjuk, aki néha ellátogathat hozzánk, amikor Pestre vetődik.

No de elég is a csacsogásomból. Maga bizonyára rövidebbre vonta volna a dolgot. Bocssássa meg az — asszonyok.

Sokszor köszönti feleségjelöltje

Goda Istvánné szül: Mici.

U. i. Azután meleg teával várjon ám meg egy csinos szobacáccáról is gondoskodjék! Nem szeretem a ridg garçonlakást.

(Vége köv.)

Vigasztal az a német közmondás, hogy „einen Narren darf man kein neues Haus zeigen”

Tiszta személyeskedés az egész. Már pedig a bírálóknak a fő kelleke, hogy objektív legyen. Ilyenkor az ellen, — van rokonszenvnek háttérbe kell szorulnia.

A munka becsületére válik szerzőjének.

Jól felfogta az anyagot és ezt könnyű elbeszélő közlő módszerben tárgyalja. A szerb nyelv sajátosságaihoz alkalmazza mondatait és ezért a szórend néhol szerbes jellegre vall, de szerző — valószínűleg — azért tette ezt, hogy annál könnyebben megérthető legyen és hogy a szerb nyelvvel összeegyeztethesse. Hisz ezt beszélgetésre használja a szerb iskola V. és VI. osztálya és ezért megbocsájtható ezen a magyar nyelv sajátosságaitól eltérő módszer. A mester ebben a munkában a könnyű hozzáférhetőség és egyszerűséget keresi. Amit legjobban bizonyít a magyar szöveg utáni szerb fordítás. És minő ügyesen helyezte el a kérdéseket a már tárgyalt anyagból! Ez legjobban bizonyítja fenti érvelésünket, hogy nem kell Petrovics munkájában szörszálhasagatónak lenni.

Hézagpótló a munka és a lelkiismeretes tanító kezében igen hasznosnak bizonyul majd.

Eddig még jobb mű, mely ezen téren mozog, még meg nem jelent. Ha a szerb tanítóság az igazságtalan Mirkovics-féle bírálattól eltekint és a kis lényegtelen hibákat kijavítja, akkor ebből a könyvből sikerrel taníthatja a magyarok történetét.

Csakis a legjobbat mondhatjuk erről a munkáról, mellyel Petrovics bebizonyította, hogy vérbeli tanító ki a fennálló törvényeket és rendeleteket tiszteletben tartja és a szerb nép boldogulását óhajtja, mert fokozza ennek értelmi képességét. Ez is egy fontos kelleke a nép boldogulásának. Kívánjuk, hogy e művecske nagyon elterjedjen, hogy alkalma legyen egy újabb kiadásban a jelentéktelen hibákat kijavítani, ami által egyszerre kiüríti az irigyeinek mérgefogat.

Rovatvezető.

Előfizetési felhívás.

„Ujvidéki Napló” címmel új magyar lapot indítottunk. A szerkesztőség minden törekvése odairányul, hogy a mai viszonyoknak megfelelő magyar, társadalmi lapot szerkesszen.

Hisszük, hogy e szándék megvalósul. Szerkesztőségünk legnagyobb része vérbeli újságíró, kiket egy gárdába tömörítettünk. Ez a tábor szellemi erejével Ujvidék közönségét szolgálja. Munkáját azonban csak akkor végezheti, ha kellő támogatásban részesül. Ezen támogatást kerjük.

Az „Ujvidéki Napló” előfizetési ára:

egész évre 7 k.

fél „ 3.50 k.

Tisztelettel

az „Ujvidéki Napló” kiadóhivatala.

H I R E K.

A király nevenapja. A legelső magyar ember, a király nevenapját, mint minden évben úgy az idén is Ujvidék közönsége öfélége iránti hűségének kifejezéséül, méltóan megünnepelte. Ugy a polgári mint a katonai hatóságok a templomokban tartott istentiszteleteken a tanuló ifjúsággal együtt résztvettek.

Kölcsonös áthelyezés. Franz József dr. nagykátái és Zöld József Aladár ujvidéki királyi járásbírósi albirák saját kérelmükre kölcsonösön áthelyeztetek.

Oktober hatodikát, az aradi vértanuk emlékét az ujvidéki függetlenségi és 48-as pártkör, a tanuló ifjúság és a polg. m. Daloskőr megünnepelelték. Résztvettek a gyászistentiszteleteken. Délelőtt 9 órakor a rom. kath. templomban, ugyanekkor az evangélikusoknál, 10 órakor a reformátusoknál tartottak istentiszteleteken. Kimagasló volt a Polg. M. Daloskőr ünnepélye a Erzsébet szállodában. Esti 8 órakor kezdődött ezen gyászünnepély, mely minden tekintetben a nap gasztos jelentőségéhez illett. A Hymnus éneklése után, **Bozsenik Béla** főgimnáziumi tanár az emlékszedet tartotta. Bozsenik a hazafias lelkesedés egész tüzevel, benső meggyőződéssel kísérte szavait. Meglátszott és kérézte az ember, hogy szeretne sokat mondani, még többet . . . igen sokat, de hallgass nyelvem . . . Lehet, hogy valamikor szabadabban fejezhetjük ki a gondolatainkat. Ezután „Szentelt hantok” egy megható karének következett, melyet a derék dalosok nagyérzessel énekeltek. **Yujkovics Xatica kisasszonyról** kellett volna első sorban megemlékeznünk, ki: „Bírófák beszéde” című melodrámat adta elő. A kisasszony érzéletes szavataival hatást tudott kelteni. A hallgatóság el volt ragadtatva. Sokszor legyen szerencsénk a kisasszony remek előadásában gyönyörködhetni. Igazi műelveztetet nyújtott, A „Szózat” méltó befejezést adott ezen emléknapiak. A jelenvoltak közül megemlítjük: Demetrovics Vladimir dr. polgármestert és Balla Árpád, Mayer József, és Köngistadtler Ottó dr. törvényhatósági tagokat kik jelenlétükkel emelték az ünnepély fényét.

Felavatási ünnepély. Az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskőr” folyó hó 3.-án tartotta meg az Erzsébet szálló dísz termében — a kecskeméti országos dalversenyen nyert ezüst serlegének felavatás ünnepélyét, hgyversennyel kapcsolatosan. Ezen a dalestélyen meggyőződhetek a jelenvoltak, hogy ezen derék tábor, amely az ország színe előtt bátran megállotta a helyét, ezen díjra méltó volt. Művészi feljoggal előadott karoknak precis előadása Léh Jakab derék karnagyot dicséri. Az összeloadás remek volt. Sajnálatra méltó azonban hogy Ujvidék város magyar polgársága oly hidegen viseltetik ezen daleylet iránt, holott több pártolást érdemelne. Nem voltak láthatók a melüket verdeső magyarok még a színüket sem láttuk. Azt hisszük, ha egy „Sengeréi” jött volna, sokkal több magyart láthatunk volna, mint ezen a szép dalestélyen. De vigasztalódjunk, hisz van még magyar, áll Buda még! A felavatási ünnepély Lovrekovics Ferenc elnök szép szavaival ért véget. Utána pedig reggelig tartó tánc volt. Az a kevés, de válogatott közönség nagyon jól mulatott. Szeretnők a szinmagyarok nagy sokaságát ilyen mulatságon együtt látni.

Gyilkosság. Megyilkoltak egy 70-es kaplári. Mult vasárnap éjel Kuroscis Lázár tiszoviciani illetőségű 70-ik gyalogezrednél szolgáló mivócs ismerőseivel Péterváradon a majorban mulatott. A mulato között volt Schefcsics Károly is, ki Kurosciccsal összeveszett. A kuroscsból kijövet még mindig tartott a perpatvar. Egyszerre csak Schefcsics a kését egészen nyelégé Kuroscis mellébe

dőtte, ki még néhány lépésre előre vándorogott, de csakhamar halva összeesett. Az őrjárat már a hideg holttestét találta. Hétfőn a pétervárdi katonai temetőbe temették el. Részevétel kísérték örök nyugvó helyére a különben jó katonát, ki már harmadik évét szolgálja. Schefcsicsét elfogták.

Hivatalból kilépett. Miután Baumhauer műszaki tiszt, ki az egyéves önkéntesi évet sikerrel leszolgálta, a városnál a munkási tiszt állását újból elfoglalta, ezért Strobl Miksa a bizonytalan időre megbízott építészeti rajzoló a mérnöki hivatalból kilépett.

Véres verekedés. Vasárnap, örömeire a szent napnak, a Temeरिक utcában Viadovics Pál korcsmájában kóloztak. Kóló után a legények, kihörpöntik borikat és hazaballagnak. Így szokott ez történni. Azonban megesis néha, hogy kiesik, amikor a rendőrök, kik ott a felügyeletet gyakorolják, már eltávoznak és akkor visszatérnek, a korcsmába, iszogatnak. Poharazás közben sok szó esik mindenről. A legények hősöknek, néha verekednek is, de aztán megbékülnek, ha nem, akkor kékülnek. Ez a legényvirtus. Azonban már rosszabb végzetűvé lesz a dolog, ha a régi gárda-beli pityokos ember is odavetődik. Ez a részeg ember legizágább fajja. Jovánovics Márkus a mult vasárnap szintén ott mulatott a borozó helyiségben és ezen alkalommal belekötött a vendéglős feleségébe, azzal ingerelte, hogy miért van a szobájában Jánosevics Uros? Mit keres itt az a jöttment, ki Szerbiából szökött? Felelet nélkül az asszony nem hagyta e hepciáskodást, mire Jovánovics a szódásüveggel köszöntötte Viadovics Pálnét, kinek fejét bevverte. Jánosevics Uros az asszony közeli rokona, az asszony védelmére sietett, amiért őt is alaposan ellátta Jovánovics. Össze — visszavagdalta, igen súlyosan megsebesítette. Ekkor a már eltávozott rendőrökért futottak, kik csakhamar a verekedő garázda embert lefogták. Az első aki rendet akart teremteni Szvetánov Dušan volt, ki azonban egymaga nem bírta a dühöngőt megfékezni, mert az időközben összevetődött csöcselék Jovánovics pártjára állott és az egy szál rendőrt ütni — verni kezdte, az egyik suhanc a rendőrt kezét megvágta. A legveszélyesebb pillanatban Totics József rendőr a társát kiszabadította. Igaz, hogy Ivánovicot a kardjával jól ellátta, de a helyzetteremtette kényszer szorította erre, amidőn társát megmentette. Ivánovic a korházban van. Urost pedig otthon ápolják.

Haldiozás. Kincses Jolánt f. hó 6. án kísérték örök nyugalomra. Kincses ref. tanító gyermekét, A mélyen lejutott szülőket általános részvét környékezi, mert a megboldogult reményteljes kitűnő szorgalmú polgári iskolai tanuló volt. Mi is igaz részvétünket tolmácsoljuk.

Kitüntetés. Badiacs Ferencet a budapesti tanárképző igazgatóját a király főigazgatójának nevezte ki. Bennünket annyiban érdekel ezen kitüntetés mert Badiacs az ujvidéki főgimnázium hírneves, kitűnő tanára volt. Fay meséinek méltatása és egyéb irodalmi munkálkodása tette őt már akkor neves emberré.

Törvényeségi főtárgyalások 1909 X/7 1. Spitzer Aladár és Bácskai Vilmos sikkasztás ill. orgazdaság. felmentettek A kir. ügyész felebbezett. 2. Mitits Vászsa, okirat hamisítás hat havi börtön. Vádlott felebbezett.

Jparosok figyelmébe. Tudomására hozzuk minden iparostársunknak hogy mi az ipartestület alapszabályait nem adtuk még ki, miután az egyes változtatásokat a miniszterium még nem hagyta jóvá. Mihelyt kiadjuk mindenkinek ingyen küldjük el. A kik az elmúlt hetekben alapszabályokat vettek, nem az általunk kiküldött hálalától, jelentsék azt saját érdekükben az ipartestület iró-dájában. Az ujvidéki ipartestület előljáróságá.

Törvényhatósági közgyűlés. F. h. 7. én rendkívüli városi közgyűlés volt, melynek egyedüli tárgyat az ártézi fürdő beáradása képezte. Mint előre látható volt és mint az Ujvidéki Napló már jelezte, Mayer József ajánlatát fogadták el. Egyhanguan magáévá tette a közgyűlés a tanács előterjesztését és általános megnyugvást kellett, hogy e vállalat sikere oly férfiura bizott, ki ebből a fürdőből országos — híru fürdőt alkot. A napokban már át is veszi. Az alig néhány percig tartott közgyűlés után a bizottsági tagok melegen üdvözölték a bérlőt.

Egy bérkocsis garázddalkodó zsarolása. Egyelőre sem a számát, sem a nevét nem írjuk ki, de az esetet leírjuk, hogy elejét vegyük hasonló csunya dolgoknak. A vasutra viteti magát egy hölgy, kezében kalapdoboz van, amit a kocsis a kezéből elvesz és a bakra helyezi. — Tessék kérem még azt a két kis csomagot is ideadni — szól udvariasan a kocsis. Az uriaszony odaadja. Megérkeznek az állomásra, a kocsist kifizetni akarja, de most ámul ám a szegény utas, mert a kocsis a 80 fillérnyi díjon kívül, még 60 fillér podgyászdíjat is követel. Az utas fizetni vonakodik a kocsis rendőri beavatkozással lefizeteti az őt meg nem illető 60 fillért. Az utas a szemtelenkedő elől kitérni akarván, megfizeti a kiszarolt összeget is. Az ügy azonban, Zambauer kapitány elé került, ki a bérkocsist szigoruan megbüntette.

A magyar Iskolaegyesület. Fennállásának 25-éves jubileumát ünnepli. Ezen egyesület a magyar nyelv ápolása és fejlesztéséül létesült. Sok hasznos köztintézményt létesített. Német helyeken iskolákat és ovodákat. Magyarország területéről kiküszöbölte a német Schulvereint. Ennek itteni hatalmaskodását teljesen megtörte. Több száz tanítót, kik a magyar nyelv terjesztése körül érdemeket szereztek, kitüntetett. Az első között volt Csernyei Mór akkori galantai, jelenleg ujvidéki izr. tanító, ki az ottani iskolát teljesen megmagyarosította. Rákosi Jenő első gyönyörű beszédet tartott a jubileum alkalmával.

Iskolaorvos. Petrovics György szerb iskl. igazgató indítványára a szerb egyházközség állandó iskolaorvosot alkalmazott. A kezdet megvan. Tessék követni.

Jön a mozi! Már építik a mozi hajlékát. Lesz ismét a közönségnek kellemes szórakozása. Jövőre bővebben a mozgósínháznál.

Vizbe full. Anderlik Vilmos eskoros fiatal ember, ki már bejárta Europa minden híres orvosát. Gyógyulást azonban sehol nem talált. A napokban a Duna mentén járt, ahol epileptikus rohama ismét elfogta. A Duna vize megadta szegénynek a gyógyírt. Most már kiszenvedett. A halál megváltotta a kintől, szerencsétlen szüleit a fájdalomtól, mert igazán nem tudta az ember soha, hogy ki iránt érezzen nagyobb részvétet, a szülők, vagy a szerencsétlen fiatalamber iránt.

Le a bosztoncsárdásal. Az eredeti szép magyar táncot teljesen ki forgatják eredeti jellegéből Rosenberg Hermann kitűnő táncmesterünk tánciskolájában soha nem volt divatos ez a majomugrás, a bosztoncsárdás. Ő a régi magyar táncot ápolja és tiltakozik a szép magyar táncunk elcsúfítása ellen. Az a deli palotás az a kormagyar, bokázó stb. mind kimennek a divatból, mert vannak olyan lelketlen emberek, kik tudományos vivmányokkal" a régi jót lerontani akarják, és tüntetnek a modernizálásukkal. Hagyjanak békit annak a gyönyörű csárdásnak, mert szebb tánc nincs a világon és hagyjanak fel a majomugrásos boszton csárdásal. Kell a . . . majd mondottunk valamit. Ha a csárdást, az igazit meg akarják tanulni, akkor a Rosenberg tánciskolájában elsajátíthatják.

Szenny, piszok, bűz, A főutcában, a Kossuth Lajos utcának majdnem minden házában botrányos állapotok uralkodnak. Piszok, szenny, bűz lepi el az udvarokat. Az egészség megmetelyezése. Egy-két ház kivételével alig járhat az ember ezen házak udvarában, Hát még azok a szegény lakók, minő szájalomra méltók ezek?! — A vizsgálat nem ártana,

Sürgönyértésítés. Az amerikai gyémántkirály áruházában az összes remek kivételű gyémánt és ékszer utánzatok rendkívül mélyen leszállított árban lesznek elárultva. Azok a tárgyak melyek eddig 2 forintba kerültek most csak 50 krajcárért adatnak el. Amerikai Roskopf órák szintén bámulatos olcsó árban kaphatók. Ilyen kedvező alkalom nem igen kínálkozik. Érdemes a megtekintésre. Az áruház a Winkle-féle palotában Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt van.

A közönség panaszkönyve.

T. Szerkesztőség!

A szépen fejlődő városunknak igazi haladásán ujvidéki polgárlétemre nagyon örvendek, csak egyet nem értek, hogy miért nem fordítanak a tisztaságra nagyobb gondot? Nem beszélek a csatornázás által felszántott városrésze, hanem az udvarok tisztaságára kellene nagyobb gondot fordítani, Különösen a fő-utca baramenti része. Itt szegyenletes állapotok uralkodnak, A minap a Vörösmarty utcában jártam, ott egy mérszársék előtt igen kellemetlen bűz van. Tán csak nem vágatnak otthon a mérszárosok?

Szíveskedjék b. lapjában ezen körülményre a rendőrség figyelmét felhívni,

amiért köszönetet mond hiva

G. R.

Ami tőlünk telik, mi mindent megteszünk hogy szépenfejlődő városunkat előhaladásában támogassuk és ezért helytadtunk ezen felszólalásnak is. Ép a mai számunkban behatóan foglalkozunk városunk egészségi viszonyával. Orvos munkatársunktól ered e megszívlelésre érdemes cikk.

Szerkesztői üzenet.

F. Magyarország. Köszönöm szives sorait. Buzditolag hatnak reám. A „Napló” elnevezés egy két hónap mulva teljesen megfelelő lesz, mert az Ujvidéki Napló mint napilap rászolgál a már most kapott címre.

B. S. Szivesen szolgálók felvilágítással Keresünk egy megbízható embert. Az Ujvidéki Napló napról — napra jobban terjed. Barátai és támogatóinak száma akkora, hogy most már biztosan haladhatunk. Miattunk azaz egyén annyira öltögetheti a nyelvét, hogy a Fuchs féle nyomdáig is érhet. Azzal mi nem törődünk. Pályázatot akarunk kiírni hogy ki Ujvidék legostobább embere és ime önként jelentkezik. Ez szép tőle. Igaza van Önnek, méltóságunk nem engedi, hogy ilyen emberrel még szóba is álljunk. Ez az első utolsó szavunk ebben a dologban. Többé nem foglalkozunk vele, mert mi mondhatnánk neki olyan „ló” val kezdődő és végződő szót, mely teljesen megfelel-ne neki, csak a becses nevét kellene hangoztatni. V. V. B. hirdetését köszönettel vettük. Csak a jövő számtól kezdve. Ezt üzenjük a többieknek is. Szives türelmet. K. A. költeményekre még nem fordíthatunk gondot. L. M. Déli 12 órakor.

Az Ujvidéki Napló
a hirdetésekre
a legalkalmasabb

Első ujvidéki művegyészeti tisztító és kelmefestő **Fuchs József**
Fuchs
fest
tisztít!

url, női és gyermekruhákat, függönyöket stb.
Ujvidék Kossuth Lajos-utca 13. szám.

Hirdetések.

Szenzáció!! Blériot Ujvidéken

nem kellene akkora feltűnést, mint

Kovács S. „Golya“-áruháza

hol az őszi idényre minden uri- és női divatáruccikk a legolcsóbb és szabott árak mellett eladatnak.

Mindenki meggyőződhetik e feltűnést okozó eseményről.



Első ujvidéki sömánczó és nikkel-leső intézet biciklikhez és varrógépekhez.

Jung S. Ujvidék, Szűcs-u. 27.

Varrógépek nagyban és kicsinyben

különbféle gyártmányú varrógépek, kerékpárok javítása és hosszátartósó részek.

Sipos Jenő

műasztalos

II. Rákóczi Ferencz-ut 52.

Modern lakberendezési vállalata.

Készít megrendelésre, saját terve és rajzai szerint: ebédlő, háló, iroda berendezéseket a legfinomabb kivitelben; pontos és tiszta munka, jutányos árban.

Kézmű-raktár-áthelyezés.

Kézműáraktárat az *Adámovics*-féle házba: *Rákóczi-ut 5.* sz. áthelyeztem.

Üzletemet nagyobbítottam és dúsan felszereltem.

Különösen a gyolcs és vászon raktáromra bátorodom a t. közönség b. figyelmét felhívni.

Aki jót vesz mindig olcsón vesz és ezt nálam mindenkor megtalálhatja.

Kaiser Ignác
kézműáru-raktára.

A legjobb porosz-szén cooks, valamint boszniai szén állandó raktára
Kassovitz Zsigmondnál

a M. K. Allamvasutak szállítóbivatalában Ujvidéken, a Winkle-féle palótában van.

Okleveles tanítónő

a magyar- és német nyelvben alapos aktást ad.

Czime a szerkesztőségben megtudható.

Az új ártézi fürdő nemsokára megnyílik.

Ezen alkalomból bátorodom a fürdőző közönség b. figyelmét

Vendéglőmre,

mely több szépen bebutorozott szobával van ellátva, felhívni.

Isletes ételek- és italokról gondoskodom. Vendéglőm az ártézi fürdő közelében, *Rákóczi Ferencz-uton* a honvédlaktanya mellett van.

RITTER FERENCZ
vendéglőse.

Krausz Samu



órás ékszerész és látszerész Ujvidék Ferencz József Fő-tér 3. sz Wagner Testv. házában.

Nagy raktára minden ezen szakmába vágók árúknak

Régiségek vétele és

eladása. Vesz régi porcellánt képeket pénzt és mindenféle régiséget.

Spirka József

műszaki vállalkozó.

Berendez: Vizvezetékeket, légszesz, closetek és csatornázásokat. Bármily rendszerű központi fűtést. Szivattyúval kombinált forró légmotorokat.

Fürdő-berendezések és gőzfürdők.

Vizellátás: Gyárak, kastélyok, lakóházak, villák stb. részére.

Szivattyuk minden használatra.

Hidraulikus Wider telepek, házi telephon és mindennemű lakatos munkálatok.

A legjobb referenciák.

Olcso, jó, szép és islésees ösi-télt drukat vásároljon

Fischer és Társa

Divat és kézműáru kereskedésben Kossuth Lajos-utca 49. sz. Ujvidéken.

Pontos lelkiismeretes kiszolgálás.

Az osztrák magyar bankkal szemben.

Uj áruk - új üzlet

Most nyílt meg

Tudomásvétele végett bátorodom a nagyérdemű közönséget azon körülményre felhívni, hogy szerencsés voltam

egy nagyobb partiáru mennyiséget

venni, melyet — míg a készlet tart — igen jutányos árban eladok.

Bader R. és Trsa

alkalmi vétel-áruháza Kossuth Lajos-utca 14. sz. alatt Menrath és Fia palotája mellett.

Az új időszakra

Jelenik Vilmos

Kossuth Lajos u. 13.

Ujvidék

Férfi-, női- és -gyermek ruha-raktárát ajálja.

Szabott árak!

A tanuló ifjuság minden tanszer szükségletét

Schäffer Péter utóda

Abrahám János

könyvkereskedésében,

Kossuth Lajos utca 39. szám alatt fedezheti Honi ipar! Magyar gyártmány!

Kitűnő minőségű áru!

Udvari fényképész

Singer József

Elsőrendű fényképészeti és olajfestményi műintézet UJVIDÉKEN, Duna-u. 9. sz. saját házában.

Kitűntetve: 1903-ban Ófelsége cs. és apostoli Király I. Ferenc Józseftől a legnagyobb elismervénnyel. 1901-ben Viktor Emanuel olasz királytól. 1902-ben Ófelsége J. Károly román királytól egy-egy monogram- és koronával ellátott brilláns mell-tűvel. Továbbá: Rainer cs. és kir. főhercegtől, Salvator főhercegtől, József főhercegtől, I. Sándor szerb királytól, Beck tábornoktól és Günther igazságügyi minisztertől, stb. stb.

Scheer Fülöp

Uri és női divatáruháza

az Arany pávához Kossuth Lajos u. 23. sz. a
legolcsóbb bevásárlási forrás.

Kézmű-áru, divatcikkek,

felső ruha elsőrendű bevásárlási forrás,
részletfizetésre is, igen mérsékelt áremeléssel.

Weisz Samu és Társánál

Rákóczi Ferencz-ut 55.

A „Pávához” címzett áruház.

Felső rész és cipőkellékek

minden minőségben és minden árban

PELLER JÓZSEFNÉL

Kenyér-utcában

(a pilzeni sörcsarnok átellenében) kaphatók.

A cipészek a szakembert felkeresik.

Munkaerő.

Az üzlet rendes menetéhez szükséges
a jó munkaerő. Ez a lelke, segítő társa az
üzlet tulajdonosnak.

Nélkülözhetetlen.

Kitűnő eredménnyel vizsgázott urleány,
ki a kereskedelmi irodái munkálatokban si-
kerrel működhet, ilyen irodába ajánkozik.
Szíves megkeresések Csernyeai Mór gyors-
írás-tanárhoz, Rákóczi Ferencz-ut 35. in-
tézendők.

Perfekt gyors- és gépiró.

Varga Lajos

mázoló-mester

Zrínyi Ilona-utca 29. a szakmájába tartozó
munkákat jutányosan elvégzi.

Pontos és rendes kivitelükről gon-
doskodik.

Mayer Lipót

acé. vésnök

r. k. Templomudvar 3. elvállal e szakmába
vágó mindennemű vésnöki munkát.

Ön nem tudja?

Az lehetetlen!

Ez bámulatos, hogy még Ujvidéken és
környékén van olyan uri nő, aki nem tud-
ja, hogy

Weit Herman

női divattermében Rákóczi F. u. 28. sz.
a. készülnek a legszebb női ruhák, divat-
öltözékek.

A fekete kutyához.

Schwarz Vilmos

UJVIDÉK. Ferencz József tér 2. Szerb Matica épület.
Dúsan felszerelt raktár: diszmű-, norinbergi-, rövid-, fehérnemű-
és szövöttárúk, nap- és esőernyők, váljűzők-, szabókellékek és
illatszerek, nőikézimunkákban stb. stb.

Értesítés!

Ezennel értesitem a nagyérdemű úri közönséget, hogy az eddig
Kossuth Lajos-utca 25. sz. a. fennálló és jónirnévnek örvendő

angol úri-szabó üzletemet,

melyet tetemesen megnagyobbítottam és mai modern kor igényeinek megfelelőleg
a legjobb munkaerővel berendeztem; Kossuth Lajos-utca 51. sz. a. Teubner-féle
házba (a tópostal szembe) helyeztem át.

Üzletemben a legnagyobb pontossággal és izléssel készülnek úgy elsőrendű
angol úri, valamint egyen- és papi-ruhák, a lehető legszolidabb árban.

Allandó raktáron van a legfinomabb, valamint legdivatosabb angolskót,
francia és hönji gyapju-szövetekből nagy választékban.

Biztosítom a nagyérdemű úri közönséget, hogy munkám kivitelével
valamint vizsgázott modern szabásommal a legkényesebb izlést és igényeket
is kielégíthetem.

A kiváló szakismeretem indokolására vagyok bátor hivatkozni kül- és
belföldi nagy cégekkel való összeköttetésemre sok évi tapasztalataimra. A nagyér-
demű úri közönségnek figyelmébe ajánlom arany- és diszjeremet, valamint a bpesti
magy. kir. technológia iparmúzeum szabómesterei tanfolyamán a szabászatból és
az úri öltözködés keretébe vágó összes szaklányakból 1909. évben tett vizsgámat.

BALOGH ISTVÁN,
angol úri-szabó.

Fuchsolt!

Világítélet!

A patkányok és egerek halála!

A rovarok és férgek birodalmában halál!
Föltétlen biztosan hat.

Azonnal és biztosan megsemmisít minden
férgyet és más kártékony élősdit.

Elárusítási hely: Ujvidéken

Klein Oszkár

drogeriájában Kossuth Lajos-utcában.



Loker Vilmos.

Villamos berendezési vállalat.

Kossuth Lajos-utca 27. (Stefanovics Lyub. házban)

Ajánlja villamos világítási berendezéseit
szakszerűen és jutányos áron. Csillárokból nagy
választék. Szolid és modern kivitelben. Kedvező
fizetési feltételek. Átalakítások, gáz- és petroleum-
csillárok villanyra.

Gondoskodás a jövő télről!

Mindenkinek kell már most a fűtéshez való anyagról gondoskodnia
Schulz és Wolf fatelepén vásároljon!

ahol:

Kitűnő minőségű I. r. prima moldovai tűzifa, a legfinomabb porosz szalonszén, faszén, coaksz,
 Weifert-féle barnaszén 100 kilogramonként házhöz szállítva 2 korona árban kapható.

A kereskedelmi szaktárgyakban jártas,
 kitűnő előképzettséggel rendelkező,

fiatal urleány,

ki a gyors- és gépirásban is gyakorlott
 jártasságú, megfelelő, előnyös feltételek mel-
 lett, alkalmazást keres.

Címe a szerkesztőségben II. Rákóczi
 Ferencz-ut 35. I. e. megtudható.

A jó kávéhoz még izletes és egészséges
 sütemény is kell.

Ha ezt kedveli — amiben nem lehet
 kételkedni, akkor süteményszükségletét

Adler Géza pékmestertől

(Rákóczi Ferencz-ut 49. sz.) rendel,
 ki még legfinomabb cukorsüteményt is süt.
 Több kiállításon kitüntetve.

Üzlet áthelyezés.

Ujvidék és környéke t. közönségének
 tisztelettel jelentem, hogy az eddig a Petőfi-
 utca 3. szám alatt volt

női-divat-termemet

a Duna-utca 28. szám I. emele-
 tére helyeztem át.

Amidőn a t. hölgyközönségnek az
 irányomban eddig tanusított szives bizal-
 máért hálás köszönetet mondok, kérem ezt
 számomra jövőre is megőrizni.

Teljes tisztelettel

Baumgartner Fülöp
 női divatt. Duna-utca 28. I. sz. e.

Házeladás.

A Lenau-utca 3. szám alatti ház,
 szabadkézből igen kedvező fizetési
 feltételek mellett aladó.

Közelebbet a házban.



Nálunk

minden hitelképes, tisztességes
 egyén

BUTOR

szükségletét olcsón és könnyű fizetési feltételek
 mellett szerezheti be.

GROSZ és KRAUSZ nagy áruháza a „Zigrishez“

Telefon 24.

Ujvidék.

Telefon 24.

Gyermekkocsi különlegességek.

Gazdasszony.

Intelligens uri asszony, ki a hástartás minden ágasatá-
 ban és főzésben is kitűnő jártasságú házvezetőnőnek,

gazdasszonynak

ajánlkozik, de csak nagyobb hástartáshoz.

Címe: a szerkesztőségben.



Sem ezüst, sem aranyém nem ér annyit.

Megérkeztem!

Hazánk fővárosában hónapokon keresztül tanulmányoztam
 mindent, amit a szabászat, a sikk, az elegancia terén a sza-
 bónak ma tudnia kell. Bizalommal fordulok ezért a t. közön-
 séghez és kérem, hogy a már irányomban eddig is oly nagy-
 mérvben tanusított jóindulatát továbbra is őrizze meg szá-
 momra, mert én erre érdemessé teszem magamat.

Szövetválasztékom páratlan, pazar. Szabásom csiny és
 izlés tekintetében felülmulhatatlan!

Weizer Benő

uriszabó.

Duna-utca.

mint a jó munka, melynek egyenlőtlen bece van.